

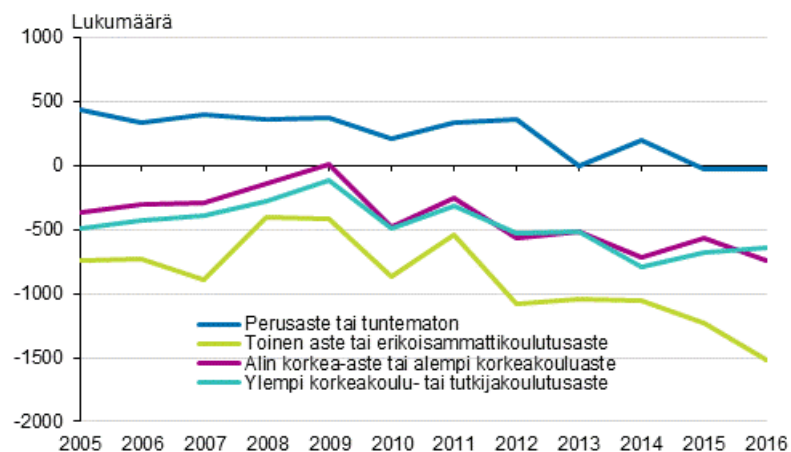
Muuttoliike 2016

Vuosikatsaus

Koulutettujen Suomen kansalaisten maastamuutto suurempaa kuin maahanmuutto

Tilastokeskuksen mukaan vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden Suomen kansalaisten maastamuutto on ollut suurempaa kuin maahanmuutto viime vuosikymmenen aikana. Muuttotappion suunta on ollut kasvava vuoden 2009 jälkeen. Vähintään alimman korkea-asteen tutkinnon suorittaneissa vuosittainen muuttotappio on suurentunut suhteellisen maltillisesti vuoden 2009 jälkeen. Sen sijaan aivan viime vuosina toisen asteen tutkinnon suorittaneiden joukossa vuosittainen muuttotappio on lisääntynyt nopeasti. Ainakin osittain tämä liittyy suomalaisnuorten lähtöön ulkomaille suorittamaan opintojaan.

Yli 18-vuotiaiden Suomen kansalaisten nettomaahanmuutto koulutusasteen mukaan 2005–2016

Maahan- ja maastamuuttaneissa eniten 25–29-vuotiaita

Maahanmuuttaneista 25–29-vuotiaita oli 6 407 vuonna 2016, mikä oli 18 prosenttia kaikista maahanmuuttaneista. Edellä mainitussa ikäryhmässä miehiä oli hieman enemmän kuin naisia, 56 prosenttia ikäryhmästä. Vain 75-vuotiaissa ja sitä vanhemmissa maahanmuuttaneissa naisten osuus on hieman suurempi kuin miesten.

Lähes kaksi kolmasosaa kaikista maahanmuuttaneista oli 15–39-vuotiaita. Näistä miehiä oli yli puolet, 57 prosenttia. Myös kaikista maahanmuuttaneista miesten osuus oli vähän suurempi kuin naisten, 56 prosenttia.

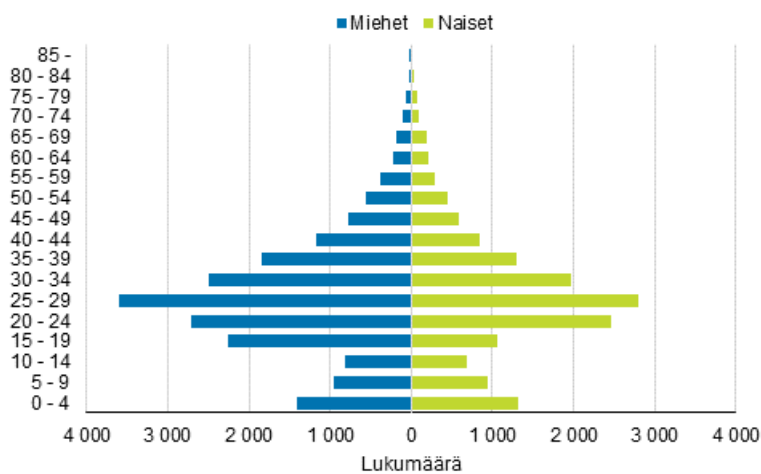
Maastamuuttaneissakin 25–29-vuotiaita oli eniten, mutta paljon vähemmän kuin maahanmuuttaneissa. Maastamuuttaneita 25–29-vuotiaita oli 2 971, mikä oli 16 prosenttia Suomesta muuttaneista. Ero maahanmuuttoon oli 3 436 henkeä. Toisin kuin maahanmuutossa, 25–29-vuotiaissa maastamuuttaneissa oli enemmän naisia kuin miehiä. Naisia oli maastamuuttajista 57 prosenttia.

Maastamuuttaneista 59 prosenttia oli 15–39-vuotiaita. Päinvastoin kuin maahanmuutossa maastamuutossa naisia oli 15–39-vuotiaista enemmistö, 55 prosenttia. Kaikista maastamuuttaneista naisilla oli niukka enemmistö, 51 prosenttia.

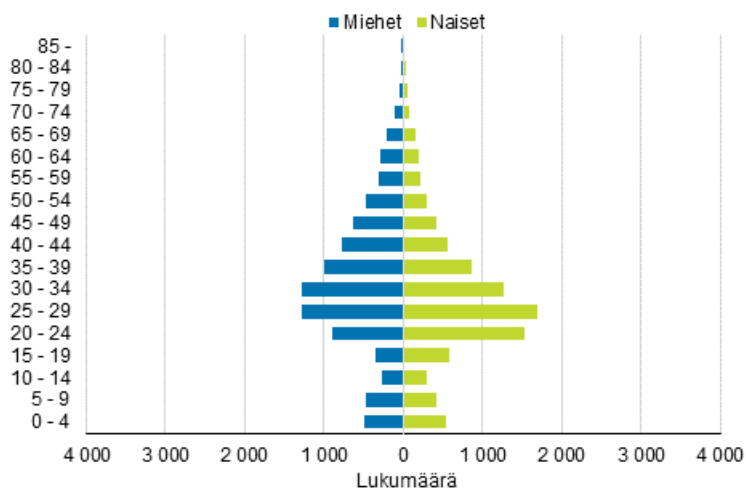
Koska miehiä muutti maahan paljon enemmän kuin naisia ja maastamuuttojen määrä jakautui sukupuolten kesken lähes tasan, Suomen saamasta muuttovoitosta 64 prosenttia koostui miehistä. Tämä vastaa 10 699 miestä. Miesten muuttovoitosta 15–39-vuotiaiden osuus oli 76 prosenttia. Vastaava osuus naisilla oli 60 prosenttia.

Koko muuttovoitossa oli eniten 25–29-vuotiaita, yhteensä 3 436 henkilöä. Tämän ikäryhmän osuus muuttovoitosta oli viidesosa. 25–29-vuotiaista oli miehiä 2 321, mikä oli 22 prosenttia miesten muuttovoitosta. Naisilla vastaavan ikäryhmän osuus naisten muuttovoitosta oli hieman pienempi, 18 prosenttia naisten muuttovoitosta. Molemmilla sukupuolilla 25–29-vuotiaiden osuus muuttovoitossa oli suurinta.

Maahanmuutto sukupuolen ja iän mukaan 2016

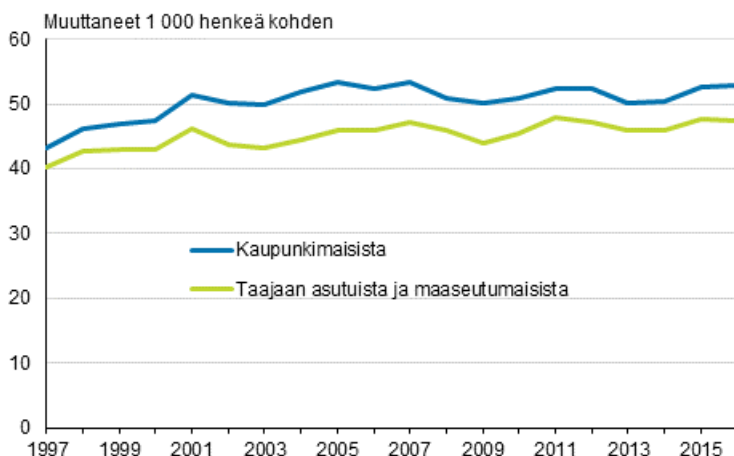
Maastamuutto sukupuolen ja iän mukaan 2016

Kuntien välinen muutto vilkasta

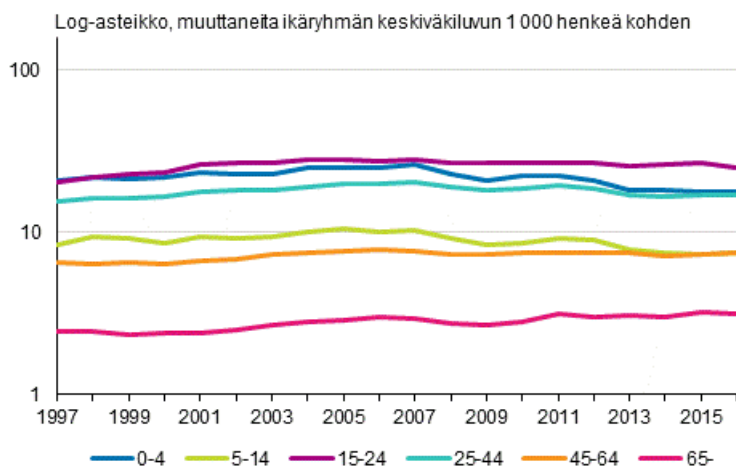
Aluetyypistä riippumatta kuntien välinen muuttoliike on ollut vilkasta viimeisen noin 20 vuoden aikana. Kaupunkimaisista kunnista on muutettu vilkkaammin kuin taajaan asutuista ja maaseutukunnista, silti kummankin aluetyypin muuttoliikkeen kehitys on ollut hyvin samanlaista. Talouden taantuma hillitsi muuttamista vuosina 2008–2009 ja 2013–2014. Tyypillistä ajanjaksolle on taloudellisten suhdanteiden mukaan aaltoileva lievästi nouseva trendi.

Kuntien välisen muuton lähtömuuttoalttius kunnan kaupunkimaisuuden mukaan 1997–2016

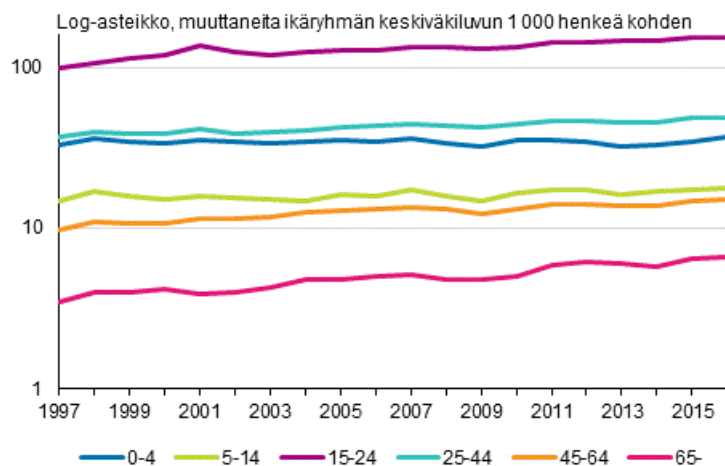
Kun tarkastellaan lähemmin muuton suuntautumista aluetyypin mukaan ikäryhmittäin, niin ei ole uutta, että muutto taajaan asutuista ja maaseutumaisista kunnista kaupunkimaisiin kuntiin on paljon vilkkaampaa kuin päinvastainen muutto. Maan talouden taantuma hillitsi muuttamista vuosina 2008–2009 kaupunkimaisista kunnista taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin alle 45-vuotiailla. Erityisesti taantuma vähensi em. suuntaista muuttamista perheissä, joissa oli 0–4-vuotiaita lapsia. Vuoden 2009 jälkeen muuttoliike hieman elpyi muutamaksi vuodeksi, erityisesti 0–14 ja 25–44-vuotiaiden ikäryhmissä. Muuttoliikkeen vilkkaus ei ole saavuttanut vuoden 2007 lukemia myöskään suhteellisesti eniten muuttavilla eli 15–24-vuotiaiden ikäryhmässä.

Lähtömuuttoalttius ikäryhmittäin kaupunkimaisista kunnista taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin 1997–2016

Taajaan asutuista ja maaseutumaisista kunnista kaupunkimaisiin kuntiin suuntautuneen muuton notkahdus vuodesta 2007 vuoteen 2009 oli tyypillisesti eri ikäryhmissä paljon vähäisempi kuin päinvastaisessa muutossa. Esimerkiksi perheiden, joissa oli 0–4-vuotiaita lapsia, muuttoalttius kaupunkimaisista kunnista taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin väheni 21 prosenttia, kun päinvastainen muuttoalttius väheni vain 10 prosenttia. Lisäksi vuoden 2010 jälkeen muutto taajaan asutuista ja maaseutumaisista kunnista kaupunkimaisiin kuntiin on kaikissa ikäryhmissä ylittänyt vuoden 2007 lähtömuuttoalttiuden.

Lähtömuuttoalttius ikäryhmittäin taajaan asutuista ja maaseutumaisista kunnista kaupunkimaisiin kuntiin 1997–2016

Ulkomaalaistaustaiset kasvattavat kaupunkimaisten kuntien muuttovoittoa

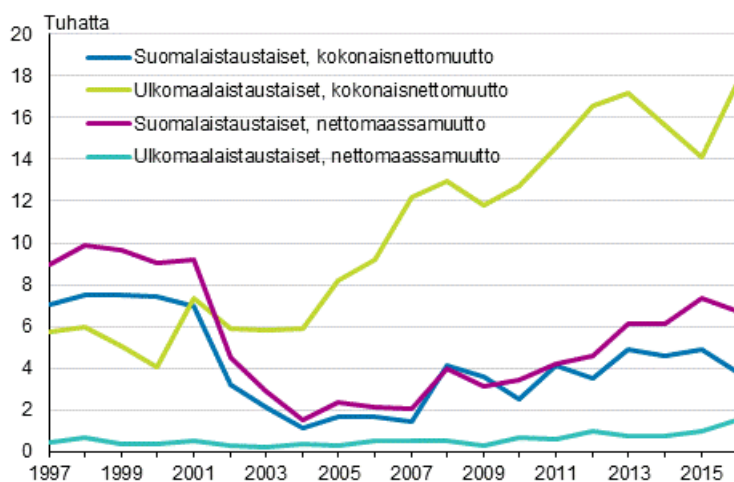
Kaupunkimaisten kuntien kasvanut muuttovoitto koostuu suurelta osin siitä, että syntyperältään ulkomaalaistaustaisia muuttaa maahan kaupunkimaisiin kuntiin paljon enemmän kuin niistä maasta pois. Kaupunkimaisten kuntien ulkomaalaistaustaisten kokonaismuuttovoitto on viime vuosina ollut kolmin- tai jopa lähes nelinkertainen verrattuna kaupunkimaisten kuntien suomalaistaustaisten muuttovoiton suuruuteen.

Kaupunkimaisten kuntien muuttovoitto ulkomaalaistaustaisten maassamuutosta ja siirtolaisuudesta oli yhteensä 17 614 muuttajaa ja kaikki maakunnat olivat voitollisia vuonna 2016. Kokonaismuuttovoitosta Uudenmaan maakunnan osuus oli selvästi suurin, 61 prosenttia ja muiden maakuntien osuudet jakautuivat 0,1:n ja 5,9:n prosentin välille. Kainuun osuus muuttovoitosta oli pienin.

Kaupunkimaisten kuntien kokonaisnettomuutto suomalaistaustaisista oli myös voitollinen, 3 817 henkeä, mutta kaikkien maakuntien kaupunkimaiset kunnat eivät saaneet muuttovoittoa vuonna 2016. Muuttovoittoa saivat eniten Pirkanmaa, 2 357 muuttajaa, ja Uusimaa, 1 585 muuttajaa, minkä lisäksi muiden yhdeksän voitollisen maakunnan voitot vaihtelivat Lapin 12:sta Varsinais-Suomen 679:ään. Muuttotappiollisten kahdeksan maakunnan tappiot vaihtelivat Kainuun 110:stä Kymenlaakson 644:ään.

Viime vuosina kaupunkimaisten kuntien maassamuuton voitto on vuosi vuodelta suurentunut. Muuttovoittoa on kuitenkin pienentänyt suomalaistaustaisten maastamuutto kaupunkimaisista kunnista, joka on ollut suurempaa kuin maahanmuutto kaupunkimaisiin kuntiin.

Kaupunkimaisten kuntien kokonaisnettomuutto¹ ja kuntien välisen muuton nettomuutto syntyperän mukaan 1997–2016

1. Kokonaisnettomuutto on nettomaassamuuton ja nettomaahanmuuton summa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Lähtömuuttoalttius ikäryhmittäin kaupunkimaisista kunnista kaupunkimaisiin sekä taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin 1997–2016, kuntien välinen muuttoliike.....	7
Liitetaulukko 2. Lähtömuuttoalttius ikäryhmittäin taajaan asutuista ja maaseutumaisista kunnista kaupunkimaisiin tai taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin 1997–2016, kuntien välinen muuttoliike.....	7
Liitetaulukko 3. Kaupunkimaisten kuntien nettomaassamuutto syntyperän mukaan 1997–2016, kuntien välinen muuttoliike.....	8
Liitetaulukko 4. Kaupunkimaisten kuntien kokonaisnettomuutto syntyperän mukaan 1997–2016.....	9

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Nettomaahanmuutto sukupuolen ja iän mukaan 2016.....	10
Laatuseloste, muuttoliike 2016.....	11

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Lähtömuuttoalttius ikäryhmittäin kaupunkimaisista kunnista kaupunkimaisiin sekä taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin 1997–2016, kuntien välinen muuttoliike

Vuosi	Lähtömuuttoalttius kaupunkimaisista kunnista ¹⁾											
	Kaupunkimaisiin kuntiin						Taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin					
	Ikä						Ikä					
	0–4	5–14	15–24	25–44	45–64	65–	0–4	5–14	15–24	25–44	45–64	65–
1997	42.2	16.3	78.8	44.8	11.1	4.0	20.7	8.4	20.5	15.5	6.5	2.4
1998	45.5	18.4	86.3	47.7	11.8	4.0	21.9	9.4	21.9	16.4	6.5	2.4
1999	45.3	18.0	89.4	49.6	11.7	3.8	21.5	9.1	22.7	16.3	6.6	2.4
2000	44.7	18.2	92.3	50.0	11.7	3.9	21.8	8.5	23.4	16.7	6.4	2.4
2001	48.6	18.8	102.1	54.8	12.5	4.0	23.5	9.4	26.2	17.9	6.7	2.4
2002	46.2	17.9	99.6	53.1	12.6	4.1	23.1	9.2	27.1	18.0	6.9	2.5
2003	47.0	18.4	96.1	53.2	12.8	4.4	23.0	9.3	26.9	18.3	7.3	2.7
2004	48.3	18.4	100.1	55.0	13.6	4.7	25.1	10.1	28.1	19.3	7.5	2.8
2005	50.9	19.0	102.7	57.7	14.0	4.8	25.3	10.5	28.1	19.8	7.6	2.8
2006	48.6	17.4	102.4	56.6	13.5	5.0	25.2	10.2	27.3	19.9	7.8	3.0
2007	47.8	17.9	103.4	58.2	14.1	5.2	26.5	10.3	28.5	20.4	7.8	2.9
2008	45.4	16.9	102.4	55.8	13.0	4.6	22.8	9.3	27.1	19.0	7.3	2.7
2009	44.7	16.5	102.3	55.4	13.4	4.6	20.8	8.4	26.8	18.4	7.2	2.7
2010	45.5	16.8	101.3	57.0	14.1	4.9	22.4	8.6	26.7	18.8	7.4	2.8
2011	46.4	16.9	104.4	58.5	14.6	5.6	22.5	9.3	27.0	19.6	7.5	3.2
2012	45.3	17.6	107.2	57.8	15.5	6.2	21.1	9.0	27.0	18.6	7.5	3.0
2013	41.5	17.1	106.7	56.1	14.8	5.7	18.5	7.8	26.0	17.0	7.6	3.1
2014	40.3	16.8	109.1	57.4	15.1	6.0	18.1	7.5	26.4	16.7	7.1	3.0
2015	43.1	17.5	115.5	60.6	16.2	6.3	17.7	7.3	26.7	17.2	7.4	3.3
2016	43.6	17.5	116.3	62.1	16.6	6.5	18.0	7.4	25.4	17.2	7.5	3.1

1) Muuttaneiden määrä ikäryhmässä ikäryhmän keskiikäkiluvun 1000 henkeä kohden.

Liitetaulukko 2. Lähtömuuttoalttius ikäryhmittäin taajaan asutuista ja maaseutumaisista kunnista kaupunkimaisiin tai taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin 1997–2016, kuntien välinen muuttoliike

Vuosi	Lähtömuuttoalttius taajaan asutuista ja maaseutumaisista kunnista ¹⁾											
	Kaupunkimaisiin kuntiin						Taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin					
	Ikä						Ikä					
	0–4	5–14	15–24	25–44	45–64	65–	0–4	5–14	15–24	25–44	45–64	65–
1997	33.3	14.9	99.1	36.9	9.8	3.5	21.0	9.8	25.2	17.0	5.7	2.1
1998	36.3	17.0	107.3	39.2	10.9	4.0	21.5	9.8	27.1	17.6	6.4	2.2
1999	34.6	15.7	113.2	39.0	10.8	4.0	21.1	9.7	27.6	17.4	6.7	2.3
2000	34.0	15.2	118.2	38.4	10.6	4.2	21.1	10.0	28.1	17.7	6.4	2.2
2001	35.2	15.9	135.3	41.0	11.5	3.9	21.6	10.2	32.1	18.8	7.2	2.3
2002	34.7	15.5	123.2	38.7	11.6	4.0	22.8	9.9	31.6	18.7	6.9	2.5
2003	33.7	15.2	119.9	39.7	11.7	4.3	21.4	10.0	30.8	18.8	7.2	2.6
2004	34.4	14.8	123.9	40.7	12.5	4.8	22.2	9.7	32.0	19.3	7.8	2.8
2005	35.1	16.1	128.3	42.8	13.0	4.8	22.1	10.3	33.1	20.4	8.0	2.8
2006	34.7	15.8	128.7	43.6	13.1	5.0	22.0	10.4	32.9	20.1	8.0	2.9
2007	35.8	17.2	133.2	44.6	13.6	5.1	23.0	10.9	33.4	20.8	8.3	3.0

Vuosi	Lähtömuuttolttius taajaan asutuista ja maaseutumaisista kunnista ¹⁾											
	Kaupunkimaisiin kuntiin						Taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin					
	Ikä						Ikä					
	0-4	5-14	15-24	25-44	45-64	65-	0-4	5-14	15-24	25-44	45-64	65-
2008	33.7	15.8	134.5	43.7	13.1	4.8	21.2	10.6	33.7	20.3	7.9	2.9
2009	32.3	14.6	130.5	42.3	12.3	4.8	20.0	9.9	33.1	19.2	7.7	2.6
2010	34.9	16.5	133.9	44.4	13.1	5.0	20.8	10.0	32.5	20.1	8.1	3.0
2011	35.4	17.2	141.9	47.0	13.9	5.9	21.6	11.2	34.8	21.9	8.5	3.4
2012	34.7	17.4	142.8	46.6	14.2	6.1	20.8	10.2	34.6	20.5	8.3	3.3
2013	32.1	16.3	144.8	45.4	13.7	6.0	20.0	9.5	33.9	20.3	8.2	3.3
2014	33.3	17.0	145.0	45.5	13.7	5.8	19.9	9.8	34.1	21.0	8.4	3.4
2015	34.3	17.5	153.2	49.0	14.7	6.5	19.6	10.4	35.5	21.0	8.7	3.2
2016	36.6	17.8	154.4	49.2	15.0	6.6	20.4	10.0	33.4	21.2	8.6	3.6

1) Muuttaneiden määrä ikäryhmässä ikäryhmän keskiikäkiluvun 1000 henkeä kohden.

Liitetaulukko 3. Kaupunkimaisten kuntien nettomaassamuutto syntyperän mukaan 1997–2016, kuntien välinen muuttoliike

Vuosi	Syntyperä							
	Kaupunkien nettomuutto yhteensä	Suomalais-taustaiset yhteensä	Suomalais-taustainen, syntynyt Suomessa	Suomalais-taustainen, syntynyt ulkomailla	Ulkomaalais-taustaiset yhteensä	Ulkomaalais-taustainen, syntynyt ulkomailla	Ulkomaalais-taustainen, syntynyt Suomessa	
1997		9 397	8 972	8 614	358	425	398	27
1998		10 481	9 849	9 555	294	632	559	73
1999		10 047	9 651	9 292	359	396	391	5
2000		9 398	9 011	8 694	317	387	381	6
2001		9 678	9 162	8 887	275	516	490	26
2002		4 745	4 489	4 265	224	256	243	13
2003		3 180	2 934	2 758	176	246	253	-7
2004		1 886	1 541	1 423	118	345	319	26
2005		2 630	2 347	2 334	13	283	316	-33
2006		2 616	2 125	1 982	143	491	454	37
2007		2 547	2 041	2 050	-9	506	485	21
2008		4 484	3 984	4 006	-22	500	496	4
2009		3 463	3 151	3 184	-33	312	327	-15
2010		4 096	3 421	3 416	5	675	687	-12
2011		4 797	4 209	4 142	67	588	598	-10
2012		5 570	4 620	4 623	-3	950	907	43
2013		6 905	6 141	6 029	112	764	707	57
2014		6 878	6 149	6 093	56	729	693	36
2015		8 317	7 343	7 190	153	974	910	64
2016		8 264	6 757	6 723	34	1 507	1 413	94

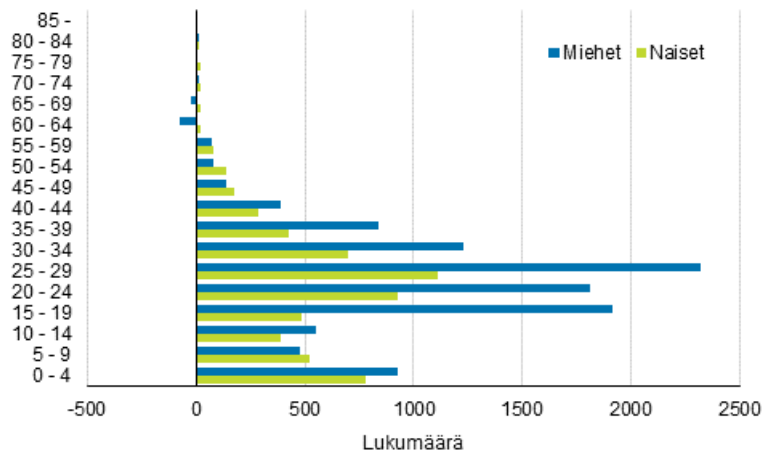
Liitetaulukko 4. Kaupunkimaisten kuntien kokonaisnettomuutto syntyperän mukaan 1997–2016

Vuosi	Syntyperä						
	Kokonaisnettomuutto kaupunkeihin yhteensä ¹⁾	Suomalistaustaiset yhteensä	Suomalistaustainen, syntynyt Suomessa	Suomalistaustainen, syntynyt ulkomailla	Ulkomaalaisista yhteensä	Ulkomaalaisistaustainen, syntynyt ulkomailla	Ulkomaalaisistaustainen, syntynyt Suomessa
1997	12 832	7 076	6 168	908	5 756	5 775	-19
1998	13 516	7 523	6 780	743	5 993	5 976	17
1999	12 521	7 486	6 731	755	5 035	5 079	-44
2000	11 489	7 419	6 608	811	4 070	4 216	-146
2001	14 281	6 932	6 059	873	7 349	7 458	-109
2002	9 081	3 188	2 391	797	5 893	5 989	-96
2003	7 946	2 110	1 281	829	5 836	5 944	-108
2004	7 025	1 151	275	876	5 874	5 990	-116
2005	9 859	1 681	892	789	8 178	8 354	-176
2006	10 891	1 671	825	846	9 220	9 322	-102
2007	13 629	1 426	751	675	12 203	12 300	-97
2008	17 052	4 105	3 388	717	12 947	13 108	-161
2009	15 348	3 569	2 871	698	11 779	11 944	-165
2010	15 187	2 485	1 823	662	12 702	12 907	-205
2011	18 705	4 155	3 302	853	14 550	14 770	-220
2012	20 093	3 486	2 767	719	16 607	16 814	-207
2013	22 059	4 895	4 203	692	17 164	17 326	-162
2014	20 283	4 601	3 989	612	15 682	15 950	-268
2015	18 982	4 864	4 200	664	14 118	14 370	-252
2016	21 431	3 817	3 476	341	17 614	17 977	-363

1) Kokonaisnettomuutto on nettomaassamuuton ja nettomaahanmuuton summa.

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Nettomaahanmuutto sukupuolen ja iän mukaan 2016

Laatuseloste, muuttoliike 2016

1. Tilastotietojen relevanssi

Suomen väestötalasto perustuu Väestörekisterikeskuksen johdolla ylläpidettävän väestötietojärjestelmän tietoihin. Paikalliset väestörekisteriviranomaiset antavat väestötietojärjestelmään jatkuvasti tietoja maassa asuvan väestön keskuudessa tapahtuvista väestönmuutoksista. Vuodesta 1971 lähtien Tilastokeskus on saanut väestötiedot Väestörekisterikeskuksesta.

Suomen viimeinen henkikirjoitus tehtiin 1.1.1989. Väestötietojärjestelmään tallennettavat tiedot määrittelee laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (21.8.2009/661). Päättäneen vuoden väestönmuutosilmoituksia on odotettuseuraavan tammikuun viimeiseen päivään (laki väestötietolain 18 §:n muuttamisesta 24.11.1995).

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös väestötilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Henkilötilastot väestötilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1743-16).

Kotikuntalain mukaan henkilön kotikunta ja asuinpaikka merkitään väestötietojärjestelmään. Kotikunta on kunta, jossa henkilö asuu tai se, jota hän pitää kotikuntanaan asumisensa, perhesuhteidensa, toimeentulonsa tai muiden vastaavien seikkojen johdosta tai johon hänellä on em. seikkojen perusteella kiinteä yhteys (Kotikuntalaki 201/1994.) Väestötietojärjestelmässä väestö jaetaan läsnä- ja poissaoleviin. Läsnäolevia ovat kaikki maassa vakinaisesti asuvat henkilöt. He ovat joko Suomen kansalaisia tai ulkomaalaisia. Poissaolevaan väestöön siirretään Suomen kansalainen, joka muuttaessaan on ilmoittanut olevansa vähintään vuoden poissa Suomesta. Poikkeuksen muodostavat ne Suomen kansalaiset, jotka ovat diplomaatteja, kehitysyhteistyössä toimivia yms. (Kotikuntalaki 201/1994). Väestönmuutostilastoa laadittaessa on otettu huomioon vain tapahtumahetkellä läsnäolevien väestönmuutokset. Henkilön siirtyminen muualta Suomeen luetaan mukaan väestötilastoon, jos hänen muuttoilmoituksella kotipaikakseen ilmoittama asuinpaikka myöhemmin hyväksytään hänen vakinaiseksi asuinpaikakseen.

Maassamuutto

Henkilön, joka vaihtaa kotipaikkaa, on viimeistään viikon kuluttua muutosta annettava itsestään ja kanssaan muuttaneista perheenjäsenistä muuttoilmoitus, joka toimitetaan uuden asuinpaikan maistraatille. Muutto ilmoitetaan lomakkeessa joko vakituiseksi tai tilapäiseksi. Muuttoilmoituksen saatuaan maistraatti päättää, onko kyseessä tilapäinen vai vakituinen asuinpaikan muutos. Opiskelijoiden muutot opiskelupaikkakunnalle on voitu katsoa vakituisiksi muutoiksi 1.6.1994 lähtien, jolloin tuli voimaan kotikuntalaki (201/1994). Jos henkilö sijoitetaan pitkäaikaiseen säännölliseen hoitoon muun kuin kotikuntansa alueelle, niin hänen on voitu katsoa muuttavan vakituisesti vuodesta 2011 alkaen hoitamisen toimintayksikön kuntaan (1377/2010). Tiedot asunnon ja kotipaikan muutoksesta siirretään konekielisessä muodossa väestötietojärjestelmään. Uuden asuinpaikan rekisteritoimisto lähettää tiedot uudesta asuinpaikasta vanhan asuinpaikan maistraatille. (Väestötietolaki 507/1993 sekä muutos 202/1994 ; kotikuntalaki 201/1994; kotikunta-asetus 351/1994)

Alueliitosten vaikutus on otettu huomioon vuosien 1987–2016 muuton määrää koskevissa tilastoissa. Alueliitoksen jälkeen samaan kuntaan kuuluneiden muuttoliike alueen sisällä edellisenä vuonna on aina luokiteltu kunnassamuutoksi ajanjaksona 1987–2016. Kotikuntalain voimaantulo on lisännyt kuntien välisiä muuttoja noin 10 000 muutolla vuosittain 1994–2016. Tilastoperiodin 1993 muutoksen vaikutus on kuvattu kunnassamuuton käsitteen kuvauksen yhteydessä.

Maassamuuttoalttiudella tai -vilkkauksella tarkoitetaan muuttaneiden määrää lähtöalueen keskiväkiluvun 1000 henkeä kohden. Vastaavasti jonkin ikäryhmän muuttoalttius on ko. ikäryhmän muuttaneet ikäryhmän keskiväkiluvun 1000 henkeä kohden.

Kunnassamuutto

Tilastokeskus saa tiedot niistä kotipaikan muutoksista, joissa vakinainen asuinpaikka muuttuu. Tilastokeskus luokittelee asuinpaikan muutokset kunnassamuutoiksi ja kuntien välisiksi muutoiksi. Kunnassamuutto käsittää huoneistosta toiseen tapahtuvat muutot saman kunnan sisällä. Siitä erotetaan omaksi ryhmäksi

kiinteistöjen välinen kunnassamuutto. Vuoden 1986 ja sitä aikaisempien vuosien tilastoissa kunnassamuutossa olivat mukana vain kiinteistöjen väliset muutot samassa kunnassa.

Käsite kunnassamuutto piti sisällään vuoteen 1993 asti yksityisasunnosta toiseen muutot kunnan sisällä. Vuoden 1994 aineisto sisältää myös ne kunnassamuutot, jotka tapahtuvat laitosasunnosta yksityisasuntoon tai päinvastoin. Kunnassamuutoiksi on luettu kuuluvaksi vuodesta 1994 lähtien myös muutot tilanteesta “ei vakinaista asuntoa” yksityisasuntoon tai päinvastoin. Käsitemuutos on lisännyt kunnassamuuttojen määrää noin 6 prosentilla.

Vuoden 1993 aineistoa tuotettaessa tilastoperiodia myös muutettiin ajanjaksoksi 1.1.–31.12. ajanjaksosta 2.1.–1.1. väestötietojärjestelmän vastaavan muutoksen vuoksi. Siirtymävuonna tilastoperiodi jäi päivää vaille vuoden pituiseksi (vaikutus 11 000 kunnassamuuttoa ja 4 500 kuntien välistä muuttoa).

Maahan- ja maastamuutto

Maahan tulleen Suomen kansalaisen on ilmoitettava yli kolmen kuukauden oleskeluaikomuksesta maistraatille, joka päivittää tiedot väestötietojärjestelmään (laki 661/2009). Ulkomaalaisen maahantulo edellyttää, että hänellä on voimassa oleva vaadittava viisumi, oleskelulupa taikka työntekijän tai elinkeinonharjoittajan oleskelulupa, jollei hän ole EU:n tai ETA:n kansalainen tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu (ulkomaalaislaki 301/2004). EU:n tai ETA:n kansalainen voi oleskella maassa kolme kuukautta ilman erityistä lupaa, minkä jälkeen hänen maassa oleskeluunsa tarvitsee perusteita ja maistraattiin rekisteröitymistä. Kolmansien maiden kansalaisen opiskelun, työsopimuksen tai muun oleskelun keston on oltava luvissa erityistapauksia lukuun ottamatta vähintään kaksi vuotta maahan tulon jälkeen, ennen kuin hän voi saavuttaa kotipaikkaoikeuden. EU:n tai ETA:n kansalaiselle vähintään vuoden mittaiseksi tarkoitettu oleskelu on edellytys Suomen väestöön kirjautumiseen (399/2007). Maistraatti tallentaa ulkomaan kansalaista koskevat kotipaikkatiedot väestötietojärjestelmään, jos henkilö saa Suomesta kotikuntalain (201/1994) mukaan määräytyneen kotikunnan ja siellä olevan vakinaisen asuinpaikan.

Perustellusta pyynnöstä ulkomaan kansalaisen tiedot voidaan tallentaa myös lyhyen oleskelun jälkeen, jos hänellä esim. on kotikuntalaissa tarkoitettu tilapäinen asuinpaikka Suomessa ja tallentaminen on tarpeen työskentelyyn tai vastaavaan olosuhteeseen liittyvien oikeuksien toteutumisen vuoksi (laki 661/2009). Väestömuutostilastossa henkilön siirtyminen muualta Suomeen luetaan maahanmuutoksi, vain jos väestötietojärjestelmään on tehty merkintä, että hän on saanut vakinaisen asuinpaikan Suomesta.

Maasta muuttavien on tehtävä itsestään muuttoilmoitus kuten maan sisällä muuttavienkin (lait 661/2009, 201/1994). Maasta muuttaneiksi katsotaan henkilöt, jotka muuttavat ulkomaille asumaan yhtä vuotta pitemmäksi ajaksi. Poikkeuksen muodostavat Suomen kansalaiset, jotka ovat diplomaatteja, kehitysyhteistyössä toimivia yms.

Kun henkilö muuttaa Pohjoismaasta toiseen, hänen on ilmoitettava muutostaan tulovaltion paikalliselle rekisteriviranomaiselle, joka päättää maansa rekisteröintikäytäntöjen mukaan rekisteröidäkö henkilö tulovaltiossa asuvaksi. Tulovaltion rekisteriviranomainen ilmoittaa päätöksestään kyseiselle henkilölle ja lähtövaltion rekisteriviranomaiselle. Lähtövaltion väestörekisterissä maastamuuttopäiväksi merkitään se päivä, jona henkilö on otettu tulomaan paikalliseen väestörekisteriin (kotikuntalaki 201/1994, asetus ja valtiosopimus 96/2006).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Maistraatit ylläpitävät väestötietojärjestelmää tallentamalla sinne saamansa tiedot maassa asuvan väestön keskuudessa tapahtuvista väestömuutoksista. Tietoihin voidaan lisätä tietoja maistraatissa tehdyistä päätöksistä. Evankelisluterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnat toimittavat tiedot kastamisista ja avioliiton solmimisista maistraateille. Kuoleman tapahduttua terveydenhuollon toimintayksiköt toimittavat tiedot kuolemasta väestötietojärjestelmään. Sairaalat ilmoittavat syntymistä tiedot väestötietojärjestelmään. Tuomioistuimet vievät tiedot avioerohakemuksista ja adoptioista tekemistään päätöksistä väestötietojärjestelmään. Ulkomaalaisvirasto tekee useimmat päätökset Suomen kansalaisuuden myöntämisestä (Kansalaisuuslaki 359/2003) ja vie tiedot päätöksistä väestötietojärjestelmään. Tilastokeskus saa väestötietojärjestelmästä väestömuutostiedot konekielisessä muodossa viikoittain.

Tilastokeskus odottaa tietoja tilastovuoden väestönmuutoksista seuraavan vuoden tammikuun loppuun asti. Tämän jälkeen ilmoitetut tiedot tilastovuoden ja edellisten vuosien väestönmuutoksista sisältyvät seuraavan tilastovuoden aineistoon.

Tilastokeskuksen väestörakennetilasto poistaa vuosittain satoja tietueita lisää vuotta aikaisempaan verrattuna Väestörekisterikeskukselta saadusta väestön yksilötasoisesta aineistosta siksi, että näiden tietueiden henkilöistä ei ole havaittu elonmerkkejä useaan vuoteen erilaisissa rekistereissä. Virallisesti nämä henkilöt kuuluvat Suomessa vakinaisesti asuvaan väestöön. Suuresta osasta väestörakenneaineistosta poistetuista tietueista on vuosittain generoitu maastamuutto vuosina 2013–2016.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Yleisesti ottaen Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmää voidaan pitää henkilöiden suhteen erittäin kattavana. Jotta henkilö saa henkilötunnuksen on hänet kirjattava väestötietojärjestelmään. Eläminen Suomessa ilman henkilötunnusta on käytännöllisesti hyvin hankalaa. Tilapäisesti Suomessa asuvat saavat myös halutessaan henkilötunnuksen. Laillinen työssäkäynti, pankkitilin avaaminen, asioiminen viranomaisten kanssa jne. edellyttää henkilötunnusta. Maastamuuttaneista jää suhteellisen usein tiedot saamatta maastamuuton ilmoittamisen laiminlyönnin vuoksi.

Väestötietojärjestelmää on pidetty yllä henkikirjoituksen lakkauttamisen jälkeen vuodesta 1989 pelkästään väestönmuutosilmoituksin. Tietojen ilmoittamisen oikeellisuudesta kertoo väestötietojärjestelmästä tehty osoitteiden luotettavuustutkimus.

Väestörekisterikeskus teettää vuosittain Tilastokeskuksella otantatutkimuksen osoitetietojen oikeellisuudesta. Noin 11 000 hengeltä tiedustellaan, onko heidän osoitteensa väestötietojärjestelmässä oikea. Vuoden 2012 tutkimuksessa vastanneista 98,9 prosentilla tieto oli oikein.

Kunnallisvaalien yhteydessä ulkomaalaisille lähetettyjen äänioikeusilmoitusten palautukset lähettäjälle väärän osoitteen vuoksi johtavat maistraateissa selvittelyihin, jotka tuovat esiin yleensä noin 1 000 henkeä, jotka ovat muuttaneet maasta ilmoitusta tekemättä ja ovat siten olleet edelleen tilastoituna väestöön. Maistraatit poistavat heidät väestötietojärjestelmän maassa asuvasta väestöstä ennen seuraavaa vuodenvaihdetta.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Lopulliset väestönmuutostilastot julkistetaan vuosittain huhti-toukokuussa lukuun ottamatta kuolleena syntyneitä, jotka julkistetaan syyskuussa. Aluejakona on vuodesta 1999 lähtien käytetty tilastovuotta seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Näin ollen kunnat, jotka yhdistyvät vuoden ensimmäisenä päivänä on tilastoitu yhteen jo edellisen vuoden tilastoihin. Tieto yhdistyneiden kuntien väestönmuutoksista ennen yhdistymistä on saatavilla vuodesta 2003.

Väestön ennakkotilasto julkaistaan neljännesvuosittain aina päättynyttä neljännestä seuraavan kuukauden lopulla. Kuukauden yhteenvetotiedot väestönmuutoksista ovat saatavilla ilmaiseksi aina kolme viikkoa kuukauden päättymisen jälkeen. Kunnittaisia ennakkollisia väestönmuutostietoja on saatavilla maksullisena palveluna kuukausittain.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Väestön perustiedot on saatavilla sähköisessä muodossa kunnittain tai kuntaa suuremmilla aluejaoilla Tilastokeskuksen veloitusettomassa StatFin-tietopalvelussa internetissä osoitteessa:

<http://tilastokeskus.fi/tup/tilastotietokannat/index.html>

Väestötalastoja vuosilta 1750–2000 on digitoitu pdf-muotoon Kansalliskirjaston Doria palveluun.

[Väestörakenne-julkaisuja Doriassa](#)

[Väestönmuutokset-julkaisuja Doriassa](#)

[Väestölaskenta-julkaisuja Doriassa](#)

Maksullisessa sähköisessä tietopalvelussa on saatavilla eritellympää tietoa väestöstä ja väestönmuutoksista mm. kunnan osa-alueittain. Palvelusta saa lähempiä tietoja osoitteesta:

<http://tilastokeskus.fi/tup/vaestotilastopalvelu/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vertailtavissa olevia alueellisia väestönmuutosaikasarjoja on saatavissa maksuttomasti vuodesta 1987 lähtien. Taulukoissa ilmoitetaan aina, onko tietyn vuoden aluejaotusta käytetty kaikkina vuosina. Kun aluejaotus on sama muuttotaulukoissa kaikkina vuosina, niin myös muuttokäsite on sama kaikkina vuosina.

Väestönmuutostietoja syntyneiden, kuolleiden ja avioliiton solmineiden määristä on saatavilla vuodesta 1749 lähtien. Vuodesta 1773 lähtien on tietoja synnyttäneistä äideistä viisivuotiskäryhmittäin ja vuodesta 1936 lähtien kaikista syntyneistä lapsista äidin iän mukaan. Vuoden 1877 tilastouudistuksen myötä kuolleista alettiin kerätä tietoja 1-vuotiskäryhmittäin, joka mahdollisti tarkkojen kuolleisuus- ja elinajan taulujen laskemisen aloittamisen 1880-luvulta alkaen. Em. tilastouudistuksen ansiosta myös maassamuutosta ja avioeroista alettiin kerätä tietoja vuosittain.

Passilueteloihin perustunut siirtolaistilastointi alkoi v. 1900 ja jatkui vuoteen 1984 saakka. Vuodesta 1945 lähtien on kokonaislukumäärätietoa Suomen ja ulkomaiden välisestä muuttoliikkeestä, joka on saatu muiden maiden tilastoaineistoista. Pohjoismaiden välinen muuttoliiketilasto parani vuonna 1969, kun Pohjoismaiden väestökirjanpidossa otettiin käyttöön ns. Pohjoismainen muuttokirja. Suomesta Pohjoismaiden ulkopuolelle suuntautuneen muuttoliikkeen tilastointi parani edelleen vuodesta 1985 lähtien, jolloin maastamuuttaneille tuli ilmoitusvelvollisuus.

Veloituksettoman StatFin -tietopalvelun väestötietojen aikasarjoista osa alkaa vuodesta 1980 ja osa vuodesta 1987. Koko maan väestönmuutosten aikasarja alkaa vuodesta 1749.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastokeskuksen muissa tilastoissa väestön pohjatietona käytetään väestötilaston aineistosta tuotettua tietoa. Näin ollen Tilastokeskuksen eri tilastot täsmäävät väestötietojen suhteen.

Tilastoissa käytetyt luokitukset löytyvät osoitteesta:

<http://tilastokeskus.fi/tk/tt/luokitukset/index.html>

Väestötieteen käsitteisiin voi perehtyä Tilastokeskuksen verkkokoulussa osoitteessa

<http://tilastokeskus.fi/tk/tp/verkkokoulu/ktk/vt/index.html>

Lisätietoja

Matti Saari 029 551 3401

Nikander Timo 029 551 3250

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

info@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Muuttoliike 2016. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-6766 (pdf)